

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 19947

Мештарина плаћена у готову

СРПСКИ НАРОД

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 34 ГОД. II
Београд, 12 августа 1944
ПРИМЕРАК 6.— ДИНАРА

СЕЉАШТВО И РЕАЛИЗАМ У НАЦИОНАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ ГЕНЕРАЛА НЕДИЋА

Иако по позиву војника, који се целог века није бавио политиком, генерал Недић од првог дана своје владавине па до данас показује такво разумевање и такав интерес за улогу српског сељаштва, како у прошлости, тако и у изграђивању Нове Србије, да он у том погледу претставља јединствен пример у нашој политичкој историји. *Било је политичара и државника у Србији који су полагали од сељачких програма, али су их брзо напуштали, тако да се њихова политика сводила на демагогију и борбу за власт путем сељаштва.

Ниједан од тих политичара није искрено на основу грађитељске и високо националне улоге сељаштва у његовој прошлости, на основу његовог рада у данашњинци затражио прво место за српског сељака у друштву и држави. Нико није умео са толико љубави да говори о земљи и о сељаку, који су основа наше историје и нашег живота и наша нада за будућност. Нико није за цигло три године повукао тако дубоку бразду у националној српској политици, постављајући је на сељачке основе.

Генерал Недић је за то време извршио највећи преокрет у нашем политичком и државном животу, упутивши све активности у смислу подизања и изграђивања села. Као што је требало он је нашу финансиску, економску и уопште целокупну политику усмерио у правцу села полазећи од чињенице да сељаштво претставља најмногбројнији staleж у земљи, најзначајнији по својим заслугама у прошлости, од пресудне улоге у економској производњи земље и од највећег значаја као извор свију културних и духовних вредности.

Нико није јасније и тачније поставио основни проблем наше земље, подизање и унапређење села без чега нема среће и благостања у Србији.

Нико није исто тако отвореније осудио добрим делом негативну улогу једног дала чаршије и интелигенције, као и партиских политичара, који су деценијама остављали село препуштено самом себи, да грца у мраку и блату, да живи у бедности и незнању. Нико није умео као генерал Недић да разговара са српским сељаком о његовим потребама и о његовим тежњама и нико није и поред неповољних прилика више урадио за српско село него генерал Недић, који се показао као најоданији и највернији син српског села, који је потекао из њега али га није заборавио.

Ако није све постигао што је замислио и што је намеравао, он је поред оствареног, поставио проблеме села и добро је припремио терен за њихово решавање, које ће неизбежно доћи кад буду остварени услови за то.

Априлска катастрофа била је велика несрећа за српски народ, али као свака несрећа она има и својих добрих страна. Она нам је открила због чега смо били тако слаби, да смо се сакрхали под првим ударима.

Данас је јасно свима да у дубље узроке нашег слома спада

неприродно и нездраво постављена наша национална заједница, у којој је сељаштво било на последњем месту, а други малобројни, готово површински редови били су на врху, не да врше своју дужност, него да паразит-

ски и експлоататорски извлече користи само за себе из друштва не заједнице. Да би се избегло повезање националних катастрофа, генерал Недић полази из дубине и нову српску државу хоће да постави на једино здраве и

солидне сељачке темеље, који могу да издрже сваку буру, а не да попуштају и најмањем ветру. Ова политика генерала Недића види се не само из његових речи које је он упућивао сељацима, него из свију поступака

његове државне политике која је у току ове три године имала као главно мерило потребе српског сељаштва, као најмногбројнијег и најпродуктивнијег staleжа и најзаслужнијег у националном и културном погледу.

Али генерал Недић није само узео за основу своје политике интерес српског сељаштва, него је мисао и искуство српског сељачког народа дошло до најпунијег израза у целом његовом вођењу народне и државне политике. Никада једна политика у нашој земљи није била више у складу са најбитнијим схватањима нашег сељачког народа и није се руководила правилима и законима, који проистичу из целокупног његовог моралног и духовног става.

Он је знао да српски народ није био само храбар, који зна само да лије крв, већ да је умео, кад је то ситуација захтевала да буде разуман и да мудрошћу чува себе у сплету интереса и утицаја. То је народ, који је створио пословицу: «Снага кладе ваља, а ум царује».

У току историје српског сељачког народа као да су се смењивали периоди хероизма са раздобљем мудрости. После неуспешног херојског подвига великог Карађорђа на позорницу српске историје долази не мање велики Кнез Милош, који мудрошћу спасава српски народ да не пропадне услед своје силванте, јуначке крви, да не гине улудо, јер у том моменту и највећа жртва не би могла изменити стање ствари.

И генерал Недић у својим поступцима и вођењем политике за ове три године дане настала традицију Милошевске сељачке политике, па је и он био готов на све жртве и на све уступке, на све поворе личног и националног самољубља. Готов је био да се савије пред сваком силом, да преклиње за сваку српску главу да би их што више спасао, да бисмо у што већем броју преживели ову страховиту олују и да бисмо обезбедили српском народу његов биолошки опстанак.

Али има и једна разлика између ова два српска великана. Док Кнез Милош ради тако често са задњом намером да лукавошћу и подвалом изигра Турке, дотле генерал Недић јесте пример појалности и виташтва, човек коме је светиња дата реч. Он није опортуниста као Кнез Милош, већ води једну политику из убеђења, јер дубоко верује, поштено и искрено пред Богом и пред својом савешћу да

само она у датом моменту одговара стварним интересима српског народа и може да га сачува од нових несрећа и нове катастрофе.

Као што смо рекли у томе је и разлика између реалистичке политике генерала Недића и опортунистичке политике Кнеза Милоша, али и један и други имају заједничко то што умеју да виде стварност и чињенице и да се према њима управљају

СМЕНА БОСФОРСКОГ СТРАЖАРА

Турска није обавила добар посао. Позната дипломатска турска мудрост омашила је овог пута. Сараџогу је подбацио у својим гредивањима и дао се заплашити од стране Вишинског претњема ултимативног карактера. Енглеска је са своје стране извршила диктат црвене Москве и легла као кукавица на туђе јаје. Сада би требао да се направи биланс таквог рада, како би се утврдило, ко је шта добио а ко изгубио. То је лако учинити ако се баца само латимичан поглед у прошлост и подвуче огорчена борба за читава два столећа, између Енглеске с једне и Русије, с друге стране о поседу на Босфору и Дарданелима.

Енглеска је била сигурна на свом путу кроз Средоземно море све дотле, док је на обалама Дарданела стајао турски стражар. За Русију, напротив, Дарданели у рукама Турске претстављали су увек политику «затворених» врата. То вечито ривалство о поседу Дарданела изазвало је многобројне дипломатске трзавице и неколико ратова између Русије и западних држава, које је Енглеска увек згодно мобилисала са своје стране за борбу противу Русије. Промена режима у Русији није ништа ублажила ове оштрине као што то данас видимо, јер је Совјетска Русија искористила данашњу слабост Енглеске и поново поставила питање Дарданела на тапет. Капитулацијом Турске пред притиском совјетске дипломатије уз савилну помоћ енглеске и ово питање најзад добиће коначно решење, наравно на штету старог власника.

Турска прекидом дипломатских и привредних односа са Великом Немачком Рајхом, направила је себи омчу на врат, без обзира, како се даља ратна ситуација буде развијала. Дарданели су за Турску републику изгубљени за вечито времена. Једина могућност да се Турска извуче из овог шкрипца, била би немачка победа над болшевицима и уништењем њихових црвених вођа. На тај начин долазимо до једног апсурда, да земља којој Турска наговештава ратна непријатељства, у ствари је једини спасилац њеног интегритета и историјских права на Босфору. Да ли је Сараџогу мислио на ово, кад је своју политику бранио пред турским парламентом, видеће се из даљих његових поступака у најближој будућности.

Злу судбину даље будућности дели са Турском и Велика Британија, јер босфорски посед у рукама болшевика, смртна је пресуда енглеској империјалистичкој политици. Према томе у овом не-

срећном потезу турске политике добит ће однећи трећи партнер, Савез социјалистичких совјетских република. А о томе се баш и радило. Да је ратна ситуација Велике Британије нешто боља, никад Турска не би учинила овај судбоносни скок. То су све плодови несолидне и колебаљиве енглеске политике, која је у попуштању према совјетима прешла већ границе нормалног и природног схватања. Није ни Черчил неки чаробњак, који ће једним потезом вратити и поставити ствари на своја места, како су и била. Ту лежи и највећа заблуда овога човека, који је зачетник велике трагедије европских народа.

Турска се огрешила и о Балкански савез, који је у своје време бранила са Севера вештином своје дипломатске игре, али није успела да га одбрани са Истока. Сваки објективан посматрач догађаја признаће тежак положај Турске у летој години светског рата, али неће и не може је извинити, да је са овим последњим кораком послужила интересима, на првом месту своје земље, па онда и осталих балканских земаља, поима којима је имала извесних обавеза. Од инсталирања Совјетске на Босфору до болшевицима Балкана, кратко је одстојање. Је ли Турска свесна историјске одговорности и ризика, кога је примила на своја плећа?

Немачка никад није аспирирала на турске поседе, најмање је имала каквих претензија на босфорски посед. Турски и немачки народ везивали су пријатељски односи још из далеке прошлости баш због тога, што се интереси ових двеју нација нису никад сукобљавали, напротив, хармонизирали су у потпуној мери. Како ће се сада осећати турски народ у коме живи још свежје успомене на популарног реформатора турске војске Голц паше, великог пријатеља турског народа? Изјава председника турске владе и министра спољних послова Сараџога, да прекид дипломатских односа не значи још и објаву рата, неће моћи да ублажи горчину коју је осетио немачки народ у овом мало пријатељском кораку Турске.

Остављајући по страни положај Турске, који ће она имати при мировним преговорима уз слаткоречива обећања енглеске дипломатије, мирне душе још сада може се констатовати, да је смена босфорског стражара извесна. Турска ће изгубити за увек карактер и једне европске државе, јер Дарданели морају имати и своје природно залеђе. Тако, оно што за два столећа није успело царистичкој Русији, успело је интер-

националној комунистичкој империјалистичкој политици, која ће ускоро угрожавати путеве Арабије, Персије, Индије и Источне Азије. Какав ће углед увјати тада Турска република у очима муслиманског света?

Турска је имала извесних обавеза у закљученом немачко-турском пакту. Она је једнострано прешла преко тога и учинила једну флагрантну повреду кршењем тога пакта о немачко-турском пријатељству и ненападању. На тај начин Турска је изгубила слободу акције, коју је до сада имала и коју је Менаменџоглу љубоморно чувао. Из такве ситуације доћиће многе компликације које ће Турску учинити толико немоћном, да ће бити сведена на ранг обичне, мале државе. Кемалова Турска, то није заслужила, јер модернизирана и култивисана, заслужила је бољу судбину, бар међу народима Балкана.

Постоји још један важан моменат на који се мора објективно указати у случају Турске. То је моменат из 1941 године када су незапослене, снажне и многобројне немачке армије стајале на турско-бугарској граници. Сараџогу је морао узети и тај моменат у обзир приликом одлучивања свог судбоносног потеза, јер је судбина отоманског престижа била у рукама немачке убојне силе. Изјава тадашње турске владе у категорички пријатељском тону изазвала је повлачење немачких трупа са границе и ако је ратни интерес с обзиром на свог тадашњег савезника Италију у Африци, императивно захтевао другу одлуку.

Ако све ове чињенице трезвено и објективно проценимо, видећемо да и под најтежим околностима за Турску, ипак је било и друго излаза, могло се наћи и друге заштите, рачунати и на помоћ друге стране, али у сваком случају излаз би био часнији и достојанственији. Нама је Кемалова Турска увек била симпатична и баш зато жалимо, што јој наш пример није био довољан, да не пође нашим трагом, који нас је сурвао у бездан у коме смо тако много препатили и још патимо. За њено данашње држање, она неће стећи никад захвалност оних, за чији је рачун изневерила једно старо, искрено и очувано пријатељство. То треба да има на уму бар при доношењу нових одлука, од којих зависи мир и срећа турског народа.

Смена босфорског стражара сигурно ће се извршити, али то није био интерес Турске, ни осталих балканских земаља, нити њихова жеља.

Б.Б.Н.

(Наставак на 2-ој страни)

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ПРОБЛЕМ КРАЈА ОВОГА РАТА

Постоје знаци по којима је могуће сагледати и оценивати и ток овога рата у будућности као и његов крај.

Не ратују људи због тога што имају мишице којима могу да покрећу оружја и машине, већ због тога што су се издвојили међусобно у различита и једно другом непријатељска веровања. Комуниста верује да је спас човечанства у уништењу домаћина у свакоме народу, где треба да остану демократи. Демократа верује да је спас човечанства у политичким партијама и народном „слободном“ гласању. Националиста пак верује да је спас човечанства у спасу сваког појединог народа. Три различита политичка веровања дала су и три главна табора у овоме рату.

Најагресивнији и највештији у убацивању заблуда међу људе јесте комунистички тabor. Он је једини успео да до сада у овоме рату никако не остане сам непријатељ према другим таборима. Демократски блок сила на почетку овога рата имао је према себи као непријатеље и комунисте и националисте; националистички блок има сада против себе и демократе и комунисте; увек су комунисти успели, дакле, да не остану сами у борби и ако су они главни виновници овога рата. То је један успех политички који се комунистима не може не признати, али то је у исто време за њих и једна опасност. Јер, у колико рат дуже траје, народима се у свету све више отварају очи да је комунизам главни непријатељ човечанства. А то отварање очију, које се стално продужава увек у истом смислу, већ је знак нечега трајног и логичног у овоме рату. То је знак и даљег трајања и краја овога рата.

Пример за ово нам је српски народ.

Вештом агитацијом тајних и мрачних сила, наш српски народ ушао је у овај рат издељен у политичке странке и не видећи комунизам као главну опасност за човечанство. Код нас је постојала мржња између радикала и демократа али не и између националиста (којих је на жалост мало у почетку било) и комуниста (којих је, заједно са њиховим симпатизерима, опет на жалост, било врло много). Тако је српски народ ушао у овај рат.

У колико се рат више продужавао, комунизам је све јасније постајао и главни непријатељ Срба. Данас, кад смо прегурали преко главе тек три и по године рата, српском народу је јасно да

је у овоме рату главни непријатељ и Срба и човечанства комунизам са својом јеврејском позадином. Некада се ово код нас није смело рећи. Данас не само да је ова истина јасна свима него и цео српски народ вапије за слогом националиста против партизанске

во лице и окретао се против њега.

Данас комунизам чини крајње напоре да победу извојује у своју и то само своју корист. Јеврејима се жури да искористе још за времена све оне снаге, које су успели да за свој рачун мобилишу, јер ове снаге

бољшевизам са Стаљином. Трежњење света је такво да чак и они, који су се колико јуче радовали сваком немачком неуспеху, данас се питају у страху: „Шта ово Немци раде на источноме фронту и зашто не заустављају бољшевице већ једном?“ Овако се питају јер

њу да сагледају право лице комунизма и да увиђају да су увучени у једну борбу, која није борба за њихов национални интерес, већ за комунистички интернационални рачун. А то је оно што је у овоме рату најглавније.

Јер, онога тренутка, кад свет буде увидео да му је у истини комунизам главна опасност и да су све друге свађе само последица много мањих рачуна и много мањих опасности, ујединиће се свет у крсташкоме налету на комунистичку аждају.

Томе се тренутку и поред све дужине рата ипак народи приближују, а то већ значи да се приближују и крају овога рата. Јер, кад сви буду схватили једно, кад све буде обузела једна вера, а то је да је јеврејство кроз комунизам главни заваљач света, тада ће и мир неминовно доћи.

А онда ће то бити и прави мир, који ће много теже бити у будућности помућен него до сада.

Ми, српски добровољци, као свесни антикомунисти од самога почетка, са поверењем у будућност чекамо да и код оних, који ово нису видели, победи ова свест. А кад ова свест код свих националиста света дође до изражаја, комунизам је побеђен и мир је ту.

Дотле, пак, издржаћемо као што смо и до сада издржали.

В.

Добровољци на домаку Прибоја...

комунистичке опасности. Српски народ је прогледао.

У српском народу, дакле, овај рат је од почетка до краја имао један непрекинути крај и развој увек у истоме смислу: народу су се отварале очи те је све више сагледао главну и праву опасност у овоме рату, а то су јеврејство и комунизам. Ово отварање очију српскога народа имало је за природну последицу укидање других борби и других међусобних фронтова и уједињење свих националних снага противу заједничког комунистичког непријатеља.

Ово што видимо у српском народу у маломе, можемо да запазимо и у великоме у целој овоме рату. Овај рат је избио између сила националистичког и сила демократског блока, а да се комунистички блок није ни појављивао као отворени непријатељ свих. Вешта комунистичка камуфлажа и површност комунистичких противника успели су да заваде све друге само да се одврати пажња од комунистичке опасности која се у тајности спремала да свима дође главе. Међутим лаж и притворство не могу дуго да остану у таму па ма каква сретства за своје сакривање употребити. И баш због тога, што је овај рат трајао дуже, свет је комунизму све више сагледао пра-

све више почињу да увиђају да су жртве туђих рачуна и туђих интереса. Не само у српском народу већ и у целој Европи, све више продира свест о томе да је главна опасност за све народе комунизам, односно

су постали свесни шта значи долазак бољшевизма код нас и у Европу уопште.

Али ова свест не продира само код европских народа, већ и код народа Енглеске и Сједињених америчких држава. И тамо људи почи-

ИЗ ЈЕДНОГ ДНЕВНИКА...

Кад сам узео у руке ову свеску за писање, са корицама од жутог, полутврдог картона и пожутелим листовима, нисам ни слутило да је то занимљив дневник. Спољашност ове прсте свеске, која је као хиљаде оних које ученици употребљавају у школама, није одавала ништа необично.

Није имала наслова. Картон је био на неколико места покапан неком масном течносту, и на тим местима жута боја избледела је тако да је предња површина свеске изгледала као несквитовито тло, на коме је на неколико места неко просуо воду.

Било је јасно да је ова свеска дуже времена ношена и да је њен власник живео у нередовним приликама. То је потврђивао и рукопис непознатог, јер је био на много места нераван, изломљен и прекидан. На једној страници видео се очврснели вошак, неколико капи које су ту пале једне ноћи, а само онај ко је писао ове редове може знати када се то збило и на коме месту је воштана свећа пустила жути капи на хартију.

Првих пет страна су празне, на њима нема ништа сем неколико линија усправних и водоравних, које затварају један мали правоугаоник, неправилан, на горњем крају приметно дужи. Да ли га је цртао онај ко је писао дневник или неко други?

Тек на шестој страни почиње дневник. Не, то није дневник, то је исповест једног човека који је разочаран у све, коме је све постало свеједно, човека којим је завладала апсолутна резигнација.

„Данас знам да нисам био спреман за једну овакву борбу, и за долазак у редове партизана. Био сам исудише поверљив; веровао сам у све што су ми говорили. И данас, после три месеца увиђам да сам се преварио.

Ово сазнање моје заблуде није резултат једног тренутка, или једног догађаја коме сам присуствовао. Оно је лавина која је насртала на моје убеђење од првога дана, и поред све моје жеље да јој се одупрем и да је савладам — морам сам себи признати да ми то није пошло за руком. Она је била јача од мене, и што је најважније она је била резултат логичан и потпуно праведан, и као таква морала ме је победити.

Никада нисам могао поверовати да је у редовима ових бораца овакво стање, стање које ме је довело до лудила и које ме мучи као неподношљива мора, која ми кљује мозак и стално намеће једну мисао: „Бежи, од ових јер на то имаш право, пошто си се уверио какви су.“ И признајем, ја сам слаб, и бежао бих. Само, једна ме ствар спречава: не ви-

дим куда бих требао побећи, коме прићи...

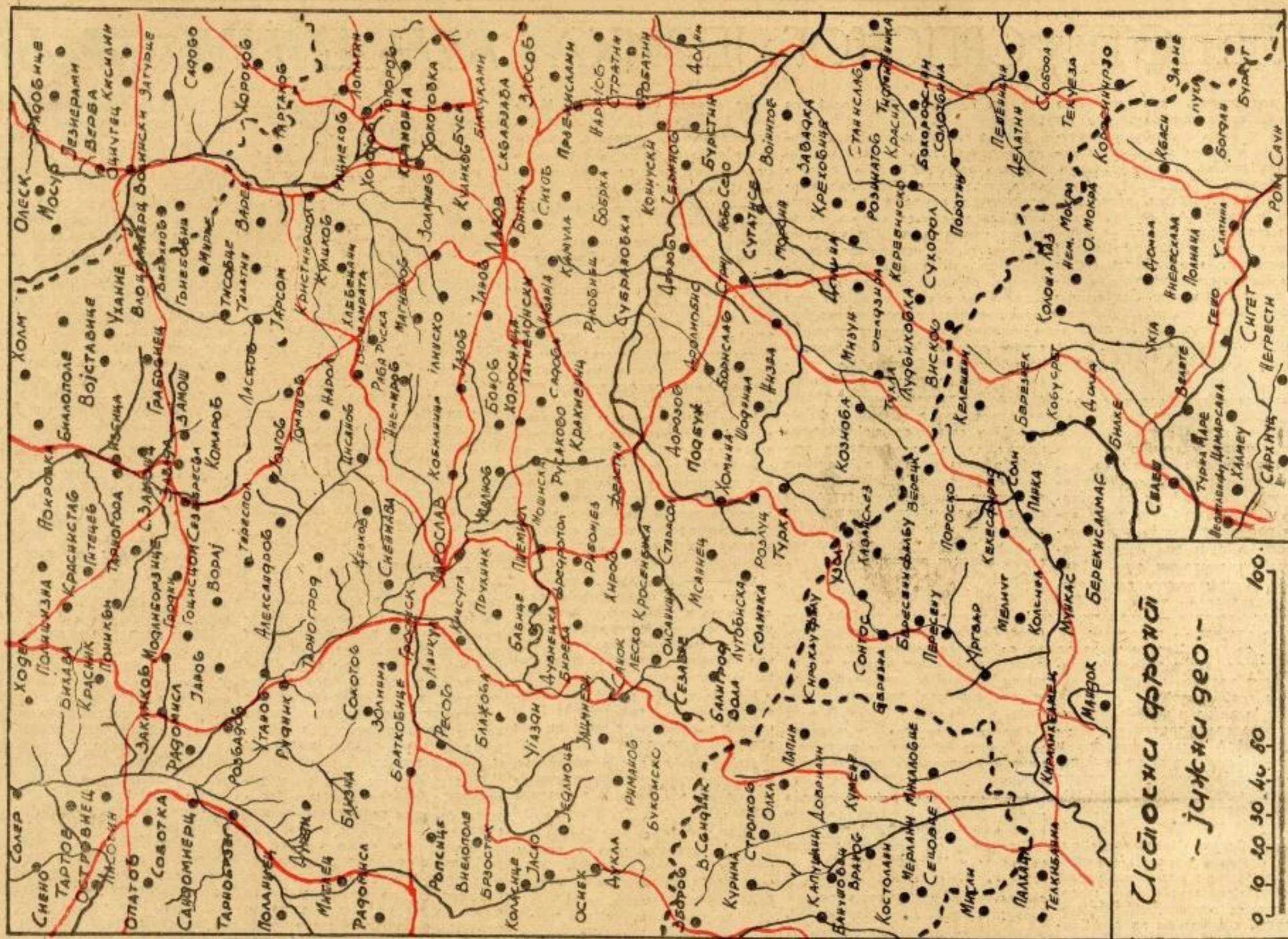
Данас је Миле одведен и стрељан.

Учинио је погрешку: рекао је једноме другу да је разочаран овом борбом и стањем које влада у нашим редовима. По свој прилици овај га је издао комесару. Пресуда је била брза и кратка: стрељати због саботаже.

Видим да нисам једини који је разочаран и тешко растројен свим овим. Можда у нашим редовима има још много таквих, али сви ћуте и чекају. Да, они чекају, као и ја, иако ни они, ни ја, не знамо шта чекамо? Победу, коју сам обећавају већ више од године дана? — Сумњам да би она за мене нешто значила, јер сам изгубио веру у све, чак и у самог себе. Постајем очајан кад видим да сам постао обична ствар, машина, лутка, аутомат, да други рали са мном оно што му се допада. Ја нисам више свој човек, не заповедам собом.

Не би ме ова ствар тиштила, ни мучила, кад би знао зашто се борим, да ће ова моја и наша борба донети нешто ново, нешто дело. Овако, остаје ми само да чекам крај овом мучењу. Или можда да се предам...

(Наставак на 6-ој страни)

Српски фронт

— јачина гео —

0 10 20 30 40 50 100

ЧИТАЈТЕ И ШИРИТЕ НАЈБОЉИ НЕДЕЉНИ ЛИСТ

„Српски народ“

НАЈБОЉА КЛИШЕА У ЈЕДНОЈ И ВИШЕ БОЈА ИЗРАЂУЈЕ ЦИНОГРАФИЈА

„Авала“

Јована Ристића 18 Тел. 20202

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 8.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ Бр. 2 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Борђе Вучинић. 275 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 1142 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Антоније Јовановић. 276 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 15323 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Добривоје Илић. 277 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 220 добивену из општине Маршић, срез Крагујевачки, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Радосав Стевановић. 278 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Стевана Ђорђевић. 279 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Недић Тихомир. 280 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 58 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Маринко Аврамовић. 273 2—3

ИЗГУБЉЕНУ купонску књижицу бр. 170 издату од железничке задруге, оглашавам неважећом. Тановић Видоје, маневриста железничке станице — Ужице.

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ за 1944 год. издату од престојништва полиције Ужице, оглашавам неважећом. Љешевећ Душан, гимназијалац — Ужице. 266 1—1

МОЈУ ЖЕНУ Радмилу Кулишић рођ. Илић, од данас је не сметрам више за своју жену. Све начињене дугове њене не признајем. Мартин Кулишић — Крагујевац. 274 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 139 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Милисав Милановић. 247 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 2062 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Миленко Војиновић. 243 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Бранислав Петровић. 245 3—3

СВОЈУ ЛИЧНУ КАРТУ бр. 172085, која гласи на име **Боривоја И. Бабића**, изгубио сам и исту оглашујем за неважећу. Баривоје И. Бабић, Његошева 69/II, Београд.

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 2510, дуванску књижицу бр. 368 добивене из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем за неважеће Живадин Обредовић. 248 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1084-43 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Драгутин Вукомировић. 246 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 219 добивену из среза Крагујевачког и новчаник са 3.350 дин. изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ко донесе новчаник новац опраштам. Драгомир Васићевић Село Доња Сабонта. 242 3—3

СА МОЈОМ ЖЕНОМ Лубура Ковиљком рођ. Шперић, не живим у брачној заједници. Никакве њене дугове не признајем. Лубура Ристо, шумар — Ужице.

ИЗГУБЉЕНУ пословну књижицу бр. 0.978.923 издату од удружења занатлија, оглашавам неважећом. Вукмановић Цветко, кројач — Ужице. 269 1—1

СА МОЈОМ ЖЕНОМ Лубура Ковиљком, рођеном Шперић, не живим у брачној заједници, пошто се је одала неморалном животу. Никакве њене дугове не признајем. Лубура Ристо, шумар, Ужице. 271 1—1

МОЈА ВЕНЧАНА ЖЕНА Вукосава Раковић из Трибаса, напустила ме је без разлога 21-VI-1944, позивам је да се у року од двадесет дана врати, у противном повешћу бракоразводну парницу, дугове њене не признајем. Сава Раковић. 272 2—3

Историја човека је историја бола. Незмерне су патње људи изазване болестима, епидемијама и равама Давас је међутим човек победио бол! Модерној немачкој науци пошло је за рвом да болу успешно стане на пут. Њена средства нису предвидјена само за мале свакдешње болове. Ово знају најбоље они, који се у сну наркозе подвргавају тежким операцијама које протичу без бола. Лекови који предвјаће и утиру пут на подручју сузбјања бола носе **„Валер“-ов крст.**

ОГЛАС РЕГ. О. БР. 10874 ОД 14. XII. 1944